

BOJOVÉ ZABEZPEČENÍ

Jedním z důležitých předpokladů úspěchu v soudobém boji je jeho všestranné zabezpečení. Na taktickém stupni hovoříme o **bojovém zabezpečení** a termín **zabezpečení bojové činnosti** používáme pro operační stupně.

Na základě vzrůstajícího významu bojového zabezpečení se rozšířily jeho některé druhy, které byly zejména na operačním stupni, i na taktický stupeň. Jde např. o radioelektronický boj a další.

Všestranné zabezpečení boje rozděluje na stupni útvaru, svazek na bojové, speciálně technické a týlové zabezpečení.

Bojové zabezpečení zahrnuje organizaci a přijetí opatření, která znemožňují nadále napadení nepřítelem, snižují efektivnost jeho úderů na naše vojska a vytváří výhodné podmínky pro organizované a včasné zahájení boje a jeho úspěšné vedení.

Hlavními druhy bojového zabezpečení jsou průzkum, ochrana proti zbráním hromadného ničení (OPZHN), radioelektronický boj, maskování, ženíjný, chemický, topograficko-geodetický, hydrometeorologické zabezpečení a zajištění.

Bojové zabezpečení organizuje náčelník štábu divize (pluku) a bezprostředně za něj odpovídají náčelníci druhů vojsk a služeb divize (pluku).

Průzkum je nejdůležitějším druhem bojového zabezpečení. Představuje souhrn opatření, která uskutečňují velitelé všech stupňů, štáby a vojska. Jeho cílem je získat průzkumnou zprávu o nepříteli a terénu v prostoru předpokládané činnosti, nutné k přípravě a úspěšnému vedení boje. Hlavní úsilí průzkumu soustřeďujeme na včasné zjištění uskupení hlavních sil nepřítele, zejména prostředků jader-

ného a chemického napadení, zámyslu jeho činnosti, bojeschopnosti a pohotovosti k vedení úderů. Průzkum vedou všechny druhy vojsk, speciálních vojsk a letectvo. Musí být cílevědomý, nepřetržitý, aktivní, včasný a operativní, skrytý, hodnověrný a je nutné, aby zabezpečoval přesné určení souřadnic zjišťovaných objektů.

Cílem průzkumu **nepřítele** je zjistit:

- bojovou sestavu, příslušnost, bojeschopnost, rozmístění a uskupení nepřátelských vojsk, zvláště prostředků jaderného a chemického napadení, prostorů jejich rozmístění (souřadnic) a stupně pohotovosti k použití,

- charakter činnosti, zámysl, silné a slabé stránky, prostory rozmístění palebných prostředků, prostředků radioelektronického boje, průzkumu, protivzdušné obrany, míst velení, letišť a přistávacích ploch vojskového letectva,

- stupeň a charakter ženíjního vybudování prostorů,

- systém zátarasů zejména jaderných,
- výsledky vlastních jaderných a palebných úderů vedených na nepřítele,

- nové prostředky boje a způsoby jeho vedení,

- morální a politický stav vojsk a obyvatelstva nepřítele.

Cílem průzkumu **terénu** je zjistit:

- zvláštnosti reliéfu terénu, přírodní překážky, stav půdy, komunikací a zdrojů vody, charakter vodních překážek, míst přepravišť a brodů, vliv terénu na přesuny a bojovou činnost vojsk, na použití jaderných zbraní a ostatních prostředků hromadného ničení a ochranu proti nim,

- prostory závalů, požárů a záplav,

- pásma (prostory) radioaktivního,

chemického a bakteriologického (biologického) zamoření, možné směry jejich překonání a obehití.

Hloubka vedení průzkumu v divizi (pluku) závisí na bojovém úkolu vojsk. Je nutné, aby zabezpečovala možnost včasného předvidání změny situace a zjištění objektů k ničení všemi prostředky na maximální vzdálenost. V divizi může hloubka průzkumu dosahovat 100 km a u pluku 50 km.

Průzkumové zprávy získáváme bojem útvarů (jednotek), pozorováním, nasloucháním, fotografováním, výpady, přepady, léčkami, průzkumem bojem, odposlechem a zaměřením radioelektronických prostředků, pozorováním s využitím průzkumové signalizačního zařízení, dotazem u místního obyvatelstva, výslechem zajatců a přeběhlíků, studiem dokumentů, vzorů výzbroje a bojové techniky a dalšími způsoby.

Průzkum v divizi (pluku) vedou síly a prostředky vojskového, radiolokačního, dělostřeleckého, ženijního, radiálního, chemického, bakteriologického (biologického) a v divizi kromě toho také hloubkového, rádiového, radiotechnického a vzdušného průzkumu.

K vedení vojskového průzkumu v divizi (pluku) vysíláme ze sestavy průzkumných, motostřeleckých a tankových jednotek průzkumné odřady, samostatné průzkumné, bojové průzkumné, průzkumné a důstojnické průzkumné hlídky, pátrací družstva (tanky), jednotky k vedení výpadů, zřizování léček a vedení průzkumu bojem. Dále zřizujeme (vysíláme) pozorovací stanoviště, pozorovatelné a pozorovatele. Od divize kromě toho vysíláme průzkumné skupiny k činnosti v týlu nepřítele.

Organizace ochrany proti zbraním hromadného ničení má za cíl maximálně oslabit účinky jaderných, chemických zbraní a bakteriologických (biologických) prostředků nepřítele na vojska (týlové objekty), zachovat jejich bojeschopnost a tak zabezpečit úspěšné splnění úkolů stanovených vojskům.

Ochrana vojsk proti zbraním hromadného ničení zpravidla zahrnuje:

- včasné zjištění příprav nepřítele k použití jaderných, chemických a bakteriologických (biologických) prostředků,
- rozptýlení vojsk a periodické změny prostorů jejich rozmístění,

- ženijní budování prostorů a postavení, které zaujímají vojska, a příprava komunikací k manévru,

- varování vojsk o použití zbraní hromadného ničení nepřítelem, jejich uvědomění o vedení vlastních jaderných úderů

a o radioaktivním, chemickém a bakteriologickém (biologickém) zamoření,

- protiepidemická, hygienická a speciální profylaktická zdravotnická a veterinární opatření,

- zjišťování následků použití zbraní hromadného ničení nepřítelem,

- zabezpečení bojeschopnosti a ochrany vojsk při činnosti v pásmech zamoření, v prostorech závalů, požárů a záplav,

- odstraňování následků použití zbraní hromadného ničení nepřítelem.

Opatření proti zbraním hromadného ničení organizujeme a uskutečňujeme při přípravě a vedení boje jak s použitím, tak i bez použití zbraní hromadného ničení, v plném rozsahu. Tato opatření nesmí zpomalovat plnění bojových úkolů.

Následky použití zbraní hromadného ničení nepřítelem odstraňujeme současně s obnovením narušeného velení a bojeschopnosti útvarů (jednotek). Tento proces zahrnuje:

- průzkum ohnisek ničení, záchranné práce a léčebné odsunová opatření, dozimetrickou a chemickou kontrolu, speciální očistu vojsk, hašení a lokalizaci požárů,

- uvolnění a obnovu cest pro přesuny a manévry,

- odmoření, dezaktivaci a dezinfekci terénu, komunikací a výzbroje,

- uskutečnění profylaxe a izolačně karanténních opatření v ohniscích bakteriologického (biologického) napadení.

Radioelektronický boj je souhrn vzájemně sladěných opatření a činností vojsk co do cíle, úkolů, místa a času. Jeho úkolem je zjišťování systémů i prostředků velení vojskům, řízení zbraní nepřítele a jejich jaderné a palebné ničení, zmocnění se jich a radioelektronické rušení spolu se současným zabezpečením radioelektronické ochrany vlastních systémů i prostředků velení vojskům a řízení zbraní a boje s nepřátelským technickým průzkumem.

Cílem:

- radioelektronického boje je dezorganizovat nepřátelské velení vojskům, snížit efektivnost vedení průzkumu a používání zbraní a bojové techniky nepřítele a zabezpečit spolehlivou činnost vlastních systémů a prostředků velení vojskům a řízení zbraní,

- radioelektronického rušení (které je aktivní součástí radioelektronického boje) je dezorganizovat velení nepřítele, snížit efektivnost použití jeho zbraní, prostředků průzkumu a radioelektronického boje působením na jeho radioelektronické sy-

stěmy a prostředky radioelektronického rušení; radioelektronické rušení zahrnuje: rádiové a optoelektronické rušení,

— **radioelektronické ochrany** je zabezpečit odolnost vlastních systémů a prostředků určených velení vojskům a řízení zbraní v podmínkách vedení nepřátelského radioelektronického boje a ochranu před vzájemným rušením radioelektronických prostředků;

— **boje s technickými prostředky** nepřátelského průzkumu je vyloučit nebo podstatně snížit získávání hodnověrných zpráv technickými prostředky nepřítele o vlastních vojskách, objektech, zbraních a vykonávaných opatřeních. Toho dosahujeme odstraněním (zeslabením) demaskujících příznaků vojsk, objektů, zbraní a utajením provozu radiotechnických prostředků, které zpracovávají a předávají informace;

— **maskování** je skrytí vojska před nepřítelem, vnútít mu klamnou představu o skutečných záměrech, charakteru a zámyslu boje, o složení, situaci a bojové připravenosti vlastních vojsk a zabezpečit překvapivou činnost a chránit bojeschopnost vlastních útvarů (jednotek). Maskování musí být aktivní, přesvědčivé, nepřetržitě a mnohotvárné. Aktivnosti maskování dosahujeme vytrvalým klamáním nepřítele o záměrech velení, stavu, rozmístění a činnosti vlastních vojsk a objektů. Jeho přesvědčivost zabezpečíme věrohodností opatření a jejich souladem s podmínkami situace vzhledem k reálným možnostem všech druhů průzkumu nepřítele. Nepřetržitost zajistíme jeho uskutečňováním v jakékoli situaci jak při přípravě, tak i v průběhu boje, při přesunu a rozmisťování útvarů (jednotek) mimo boj. Mnohotvárností docílíme vyloučením šablonovitosti při organizaci a provádění maskování a také používáním nových způsobů a prostředků.

Mezi hlavní způsoby maskování patří skrytí, imitace, demonstrační činnost a dezinformace.

Hlavní úkolem maskování **v útoku** je klamat nepřítele o:

— charakteru nastávající činnosti, složení a situaci hlavního uskupení vojsk (prvků bojové sestavy),

— směru činnosti hlavních sil divize (pluku), manévru druhým sledem, zálohami, raketovým útvarem, dělostřelectvem a tanky,

— činnosti vzdušných výsadků a armádního letectva,

— úsecích násilného přechodu a místech přepravišť při překonávání vodních překážek,

— opatřeních k přechodu bojové činnosti s použitím jaderných zbraní.

Hlavním úkolem maskování **v obraně** je klamat nepřítele o:

— směru scustředění hlavního úsilí,

— bojové sestavě vojsk,

— průběhu předního okraje,

— systému páleň,

— ženíjním vybudováním pásma (úseku, rajónu) obrany,

— přípravě protizteče a manévru silami a prostředky v průběhu boje,

— organizaci velení vojskům.

Cílem **ženíjního zabezpečení** je vytvořit potřebné podmínky vojskům pro včasný a skrytý přesun, rozvíjení, manévru a úspěšné splnění bojových úkolů, zlepšit ochranu vojsk a objektů proti všem prostředkům ničení a způsobit nepříтели ztráty a ztížit jeho činnost.

Ženíjní zabezpečení zahrnuje: ženíjní průzkum nepřítele, terénu a objektů, budování ochranných objektů (v prostorech, na čarách a v postaveních zaujímaných vojsky a na místech velení), zřizování a udržování průchodů v ženíjních záturech a závalech, zřizování průchodů přes překážky, odminování prostorů a objektů, úpravu a udržování cest, zřizování a udržování přepravišť, ženíjní opatření k maskování, zabezpečení činnosti vrtulníkových jednotek, odstraňování následků po jaderných úderech nepřítele, těžení, úpravu včdy a zřizování vodních stanic.

Při organizaci ženíjního zabezpečení **násilného přechodu vodních překážek** plánujeme: ženíjní průzkum vodní překážky a přístupových cest k ní, úpravu pochoďových cs a zabezpečení přesunu vojsk a přepravních prostředků k vodní překážce, zřizování a udržování plavidlových, přívodových a mostových přepravišť, včasné posílení předemných odřadů (předvojů) a útvarů (jednotek) prvního sledu přepravně výsadkovými a pontonovými jednotkami a jejich rychlé přísunutí do úseku násilného přechodu, zabezpečení odolnosti přeprav, zvláště jejich ochrany a obrany proti pozemnímu nepříтели a proti úderům jeho letectva, maskování, manévru přepravními prostředky na jiné směry a ženíjní budování ovládnutých předmětů.

Cílem **chemického zabezpečení** je vytvořit pro vojska potřebné podmínky ke splnění úkolů za situace radioaktivního, chemického a bakteriologického (biologického) zamoření, maskovat útvary (jednotky) a objekty použitím dýmu a aerosolů, zabezpečit jejich radiaci ochranu a způsobit nepříтели ztráty zápalnými prostředky.

Chemické zabezpečení obsahuje: zjišťování: jaderných výbuchů, radiační, chemický a povšechný bakteriologický (biologický) průzkum, ražení průchodů v chemických zátarasech, včasné a dovedné používání prostředků protichemické ochrany jednotlivce a kolektivní ochrany, dozimetrickou a chemickou kontrolu vojsk, týlu a týlových objektů, speciální očištění útvarů (jednotek), poškozené výzbroje, bojové a další techniky, munice a jiného materiálu, odmořování a dezinfekci úseků terénu, cest a objektů, realizaci opatření k zajištění radiační bezpečnosti, používání dýmů, aerosolů a zápalných prostředků útvarů (jednotkami) chemického vojska.

Cílem **topograficko-geodetického zabezpečení** je připravit a včas dodat vojskům topograficko-geodetické údaje potřebné pro studium a hodnocení terénu (při přijetí rozhodnutí, plánování, vedení boje, organizaci součinnosti, velení a efektivním použití zbraní a bojové techniky).

Topograficko-geodetické zabezpečení zahrnuje: vytvoření zásob topografických a speciálních map a plánů měst, přípravu a předání výchozích geodetických a gravimetrických údajů (pro přípravu raket k odpálení, palbu dělostřelectva, použití letectva a činnost radiotechnických systémů), přípravu informačních dokumentů o změnách rázu terénu a přípravu navigačních systémů.

Důležitým požadavkem topograficko-geodetických údajů je jejich přesnost, hodnověrnost, spolehlivost a včasnost předání vojskům.

Cílem **hydrometeorologického (meteorologického) zabezpečení** je posoudit hy-

drometeorologické (meteorologické) podmínky při přípravě a vedení boje a využít je k efektivnímu použití zbraní a bojové techniky a k přijetí opatření k ochraně vojsk a týlových objektů proti zbraním hromadného ničení.

Mezi hlavní úkoly hydrometeorologického zabezpečení patří: příprava informací o skutečné a předpokládané hydrometeorologické situaci v prostoru bojové činnosti, předání a upozornění štábů a vojsk na nebezpečné hydrologické a meteorologické úkazy, příprava údajů, které jsou potřebné pro plánování a bojové použití raketového útvaru a dělostřelectva, útvarů a jednotek protivzdušné obrany i letectva a pro předpověď a hodnocení radiační, chemické, bakteriologické (biologické) situace, prostorů záplav a šíření požárů, příprava hydrologických a povětrnostních údajů o průchodnosti terénu a podmínkách pro vysazení výsadku a přechod vodních překážek.

Cílem **zajištění** je nedovolit nepřátelskému průzkumu proniknout do prostoru rozmístění vlastních vojsk, nedopustit nenadálé napadení pozemním nepřítelem a zajistit vlastním vojskům čas a výhodné podmínky pro rozvinutí a zasazení do boje.

Podle charakteru plněných úkolů jsou vojska zajišťována: za pochodu pochodovým, v boji bojovým, při rozmístění mimo boj strážním zajištěním. Kromě toho vždy v bojové situaci organizujeme přímé zajištění. Zvláštěm pozornost při zajištění věnujeme ochraně raketového útvaru a míst velení.

Je samozřejmé, že jednotlivé druhy bojového zabezpečení nebudou mít vždy stejný význam. Je však třeba, aby velitelé a příslušníci štábů znali jejich obsah, cíle a úkoly a tím si vytvořili předpoklady pro jejich vhodné a včasné řešení.

V článku jsem uvedl některé současné názory na bojové zabezpečení na stupni útvar, svazek. Zabýval jsem se především charakteristikou jednotlivých druhů bojového zabezpečení, jejich cíli a hlavními úkoly.